

дѣто най сетиѣ Българія се свършено освободи въ 1188 год ; и—се основа цѣлото Българско Царство, кое-то слѣдъ време се до толкова усили, щото достигна да бѣди една отъ най силни-тѣ Держави въ Европа. Отъ всичко горѣизложеное, и—отъ великія юнашки подвигъ на наши-тѣ прадѣди, преимущественно же на Тхрновчяни-тѣ отъ 1186 година: се ясно вижда и разумѣва: „че Българскія народъ въ старо время, всякога се е показвалъ достоенъ за своята независимостъ, и за своя-та свобода; но—това е ставало до онова време, до когато е владѣло въ него „народно чюство“, което съединява сждцата на кой да е народъ въ единство и братство.“ Щомъ обаче това народно въ него чюство е оставало подъ власть-та на пристрастно-то несжгласіе, и—се е потжиквало отъ него: междусобни-тѣ раздори сж всекога подкопавали основи-тѣ на Българското Царство; и Державна-та власть е минувала въ рѣце-тѣ на неприятеля. Такива жялостни примѣри имама много въ наша-та вета и нова народна Исторія. —

На друго мѣсто же се разказва че Асѣнь отпослѣ призвалъ отъ Охрида Святаго Отца Теофилакта и го поставилъ за Патріархъ въ Тхрново; и че тоя Теофилактъ Святій просветилъ и очистилъ всичкѣж Българіѣж отъ ереси, които въ тія времена бѣха много въ Българія. Раковски казва ёще въ сжщата 95 страница на сочин. си „За Асѣновци“ че у него се находила ржкопись отъ една друга Българска кратка Исторія, въ която се разказвало слѣдующето важно историческо сжбытіе: „Болгари не могоша терпѣти великое насиліе отъ Грековъ, но пояша вси избиша всю Греческую войску що бѣ у Болгарію“ и проч. Стѣдъ горѣизложенія исторически разказъ, трѣба да се прибави, че (както и по горѣ мимоходомъ спомѣнахми), спорядъ увѣреніею на Иречека (стр. 225—226): когато се завърнали Петръ и Асѣнь отъ царскія станъ, църквата Св. Димитрія въ Тхрново е былъ по отпреди отъ тѣхъ построена. Че ушь условени т. е. подкупени мжжіе и жени (прости разумѣва се), были обявили: „че тѣ сж были надарени съ пророческо вджхновеніе,